

סוף 29.11.05

הטלוויזיה

לא סומך על המומחים

מאת רותה קופפר

תצלום: יוני המוחס

רבקה נוימן ויוסי קאניץ, "עכשיו או לעולם לא". קאניץ לא מגלם את בן גוריון, אלא מחקה אותו

של הנפשות הפועלות, כמו זה של בן גוריון שפותח את הסרט: "לפעמים כדי להיות ריאליסט צריך להאמין בנסיים". בסופו של דבר סרטים אלה, קצרים ובאיכות גרועה, מרגשים בהרבה מהמטעפה העלילתית שלהם.

את גולדה מאיר מגלמת רבקה נוימן, ליאת גורן מופיעה ברמות פולה בן גוריון (סוף סוף אתה נראה כמו פריימיניסטר ולא איזה שלומפר"). אהד שחר הוא משה שרת, ז'ק כהן הוא המלך עבדאללה. את צביה, מוכירת בן גוריון, שרדך דמותה השולית מעבירים את רוב המידע ההיסטורי לקהל, מגלמת ימית סול.

"עכשיו או לעולם לא". ערוץ 2, 22:25

הערב, לדגל כ"ט בנובמבר, תאריך הכרות חלוקת הארץ לשתי מדינות - יהודית וערבית - משרדת רשת בערוץ 2 את "עכשיו או לעולם לא", סרט עלילתי המשחזר את ההתרחשויות בהנהגה הציונית בתקופה שבין הכרזה זו לבין הכרזת העצמאות והקמת המדינה. זהו בעצם סרט על דוד בן גוריון, שלפי הסרט שביים איתן לונדנר והפיקו ריקי שלה וצבי שפירא, לחם למען הכרזת העצמאות, בעוד שחבריו פנחס רוזן, שפרינצק, קפלן, רמז, לפעמים גם שרת ועוד מיני שמות המוכרים כיום יותר כרחובות, חשבו שצריך לקבל את הצעת ארצות הברית לשביתת נשק.

שתי בעיות עיקריות בסרט זה, שבאופן כללי מגולל את סיפור הקמת המדינה בצורה מעניינת למדי. ראשית, נדמה לעתים שהשחקנים, ובעיקר השחקן הראשי יוסי קאניץ, מחקה את בן גוריון ולא מגלם אותו. נכון שלבן גוריון היה קול צייצני ומראה קצת משונה, אבל הניסיון להידמות לזה במידה כה רבה - גולש לתחום הקומי. שנית, הסרט ארוך (80 דקות) ומלא דיבורים. גם מי שצפתה בו בשעת בוקר רעננה, ללא פרסומות, חשה בעומס. כמו כן, המגורה הירוקה על שולחן מכתבתו של בן גוריון היא לעתים התזכורת היחידה לכך שמדובר בסרט שצולם בצבע.

הסרט מתאר את האירועים הדרמטיים, מפרט את השיחות של משה שרת (כשעוד היה שרתוק) עם ג'ורג' מרשל האמריקאי, שהזהיר אותו מפני "שואה נוספת" אם יכריזו על עצמאות, ומציג את גולדה מאיר (מאירסון) כמקורבת מאוד לבן גוריון. קטעים רבים בסרט מתנהלים סביב שולחן: לפעמים יושבים שם ראשי הציונות ולפעמים זהו שולחן שסביבו נציגי מדינות ערב. יש קצת הקבלה בין אלה לאלה.

שלא כמו בדרמה פוליטית אחרת, "שתיקת הצופרים", ששודדה שוב בהגים בכבלים, בן גוריון מבין טוב יותר מיועציו. הוא לא סומך על המומחים, כי אלה יודעים מה היה בעבר ולא מה יהיה בעתיד. הוא אינו מתואר כקדוש. הוא משליט את דעתו וחסר אמפתיה לתושבי הארץ האחרים. כאשר מודיעים לו על השבת שביצע האצ"ל בדיר יאסון באזרחים חפים מפשע, ועל הבריחה ההמונית מהכפרים בעקבותיו, אומר בן גוריון, "טוב, אני לא מתכוון לשבת שבעה על ההרוגים, גם לא לשלוח אבטובוסים להחזיר את הבורחים. כאשר חוטבים עצים עפים שבבים".

הסרט משלב קטעי ארכיון מאותם הימים וציטוטים אמיתיים